

den overhovedet kan gennemføres med den Arbejdskraft, som er for Haanden. Naar dette er Tilfældet, maa man undersøge, om der da ikke fremfor den meget ufuldkomne Forarbejdelse af Raaproduktet paa Stedet vil være at foretrække en mere fuldkommen Forarbejdelse af Raaproduktet dér, hvor alle Hjælpemidler kan tages i Brug.

Den Række Forsøg, der er foretagne med Hensyn til Raaproduktets Omdannelse, er skildrede meget udførligt i de interessante Bemærkninger, som ledsager Lovforslaget; der er her Tale ikke blot om Anvendelse af hidtil kendte Metoder, men ogsaa om Anvendelse af Metoder, som den grønlandske Styrelse eller dens Teknikere alene sidder inde med Kendskab til, fordi de er Resultatet af disse Teknikeres egne Forsøg. Det kommer da an paa, om Forsøgene er naaet saa vidt, at man kan stole paa Resultaterne, at man kan være sikker paa, at der paa dette Grundlag virkelig vil kunne tilvejebringes et saa tilfredsstillende Produkt som det, der her skildres. Efter hvad der forelæa for mig, maatte jeg anse dette for godtgjort; og ogsaa den højtærede Minister maa anse det for godtgjort, efter hvad der foreligger for ham.

I Princippet maa jeg derfor mene, at dette Lovforslag hviler paa en saa grundig Overvejelse og paa saa omhyggeligt gennemførte Forsøg, at der er al Grund til at fremme den Tanke, der ligger til Grund for Lovforslaget. Det Spørgsmaal, som for mig er tilbage, er derfor kun dette, som i Udvalget kan blive Genstand for nøjere Overvejelse: Om Tidspunktet til Udførelsen af Planen nu er inde. Jeg for mit Vedkommende vil særdeles haabe, at dette er Tilfældet.

Indenrigsministeren (*Sigurd Berg*):

Jeg kan takke for den overvejende velvillige Behandling, dette Lovforslag har faaet fra de forskellige Ordføreres Side. Der vil jo i det Udvalg, som er bebudet, blive Lejlighed til at gennemgaa Sagen i Enkeltheder, Udvalget vil kunne faa enhver detailleret Oplysning. Formentlig vil man da dér med mere Udbytte kunne gaa ind paa de enkelte Indvendinger, der er fremsatte imod Lovforslaget. Jeg vil dog gerne tillade mig at gøre et Par Bemærkninger om disse.

Det ærede Medlem Hr. Chr. Hansen udtalte, at han fandt ikke Overslaget specificeret nok. Jeg maa sige, at det vistnok er overordentlig sjældent, at der allerede i et Lovforslags Bemærkninger gives i den Grad i Enkeltheder gaaende Besked om, hvorledes Udgifterne fordeler sig. Det er jo en Forudsætning for os

alle, at Lovforslag af den Karakter, som det her omhandlede, ikke gennemføres paa Rigsdagen uden en Udvalgsbehandling, og der bliver da i Udvalget givet Oplysning om alle Enkeltheder. Det ærede Medlem spurgte f. Eks., hvor mange Renskiver der skulde bruges. Jeg maa tilstaa, at jeg har ikke det Tal paa rede Haand, men hvis det er fornødent, for at det ærede Medlem kan danne sig er indgaaende Begreb om de Tal, der her er nævnte, kan jeg forsikre ham, at der ikke skal være noget i Vejen for, at han kan faa den Oplysning i Udvalget, der kan gives.

Jeg skal ogsaa angaaende det Spørgsmaal, hvorvidt man skal hente Maskiner fra Tyskland til dette Anlæg, bemærke, at det udtrykkelig er udtalt i Bemærkningerne, at det maa være Tilfældet for nogle af Maskinernes Vedkommende, men dermed er jo ikke udtrykt, at det vil være Tilfældet for alle Maskinernes Vedkommende. Jeg kan ganske slutte mig til den Betragtning, som det ærede Medlem var inde paa, at forsaavidt man kan faa disse Maskiner leveret herhjemmefra, vil det ogsaa være rigtigt at tage dem herhjemme, selv om de, som det ærede Medlem sagde, er noget dyrere. Forholdet har imidlertid altid været det, at der til Tider paa Rigsdagen har været nogen Uenighed om, hvor stor Margin man i saa Henseende skulde indrømme, men ogsaa herom kan der forhandles nærmere i Udvalget.

Den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti (Lemvig-Müller) var ikke særlig velvillig stemt overfor Lovforslaget. Det forekommer mig, at den ærede Ordfører ikke lagde tilstrækkelig Vægt paa den Række omhyggelige Overvejelser og Undersøgelser, som her har fundet Sted fra særdeles sagkyndig Side. Jeg maa hævde, at Lovforslaget, som det vil fremgaa af Bemærkningerne til det og af den Række Forsøg, der er gjort, fra Ministeriets Side er vel forberedt. Det er en Selvfølge, at vi her bevæger os paa et Omraade, hvor man fra Ministeriets Side maa overlade det til tekniske Kræfter at forberede Sagen, og det vil fremgaa af Bemærkningerne, at der er anstillet en lang Række Forsøg, og at man ikke har givet op, før man har faaet, hvad man fra teknisk sagkyndig Side har ment at være et særdeles tilfredsstillende Resultat.

Det ærede Medlem vilde bestride, at Saltningen af Raaprodukterne var tilstrækkelig. Heroverfor maa jeg pege paa de Oplysninger, som er givne i Bemærkningerne. Man maa dog huske paa, at Fa-